

Pytanie: Jestem właścicielem dynamicznie rozwijającego się przedsiębiorstwa. Słyszałem, że do oceny kondycji finansowej firmy można wykorzystać analizę wskaźnikową. Jak to zrobić?

W prowadzeniu działalności gospodarczej istotnym elementem przetrwania i rozwoju w wysokokonkurencyjnym rynku jest globalne, kompleksowe spojrzenie na zachodzące zmiany w otoczeniu wewnętrznym i zewnętrznym firmy z punktu widzenia występujących relacji finansowych. Do tego celu można wykorzystać analizę wskaźnikową. Analiza ta umożliwia uzyskanie w miarę wcześnie informacji, które między innymi mogą uruchomić systemy wczesnego ostrzegania w przedsiębiorstwach i ograniczyć ryzyko związane z rozwijaniem biznesu. Analiza wskaźnikowa jest szybką i efektywną metodą uzyskiwania wglądu w operacje gospodarcze i funkcjonowanie firmy. Niemniej sposób podejścia do tego narzędzia musi być odpowiednio wyważony i uzupełniony innymi narzędziami analitycznymi. Wynika z tego, że analiza wskaźnikowa nie jest wolna od pewnych ograniczeń.

Najpoważniejszym z nich jest fakt, że bazuje ona wyłącznie na przeszłości firmy. Jednak wraz z analizą otoczenia może ona służyć do przewidywania warunków działania przedsiębiorstwa w przyszłości.¹ Jest to tym bardziej istotne, gdy firma dynamicznie się rozwija. Analiza wskaźnikowa pozwala na opanowanie chaosu, podejmowanie działań ukierunkowanych na przyjętą trajektorię strategiczną. Przedmiotem analizy wskaźnikowej przedsiębiorstwa mogą być następujące bloki problemowe:

- sytuacja majątkowa, w tym m.in. struktura majątku, dynamika zmian wielkości zaangażowanego majątku, rotacja środków, polityka inwestycyjna i umorzeniowa;
- sytuacja kapitałowa, obejmująca m.in. strukturę zaangażowanych kapitałów, źródła pochodzenia, wielkości i tempo zmian, stopień wymagalności kapitałów oraz koszty związane z wyborem określonych kapitałów;
- rentowność, czyli ocena kształtowania się kosztów i dochodów zmian w tym zakresie, stopnia i siły dochodowej przedsiębiorstwa, poziomu akumulacji finansowej przedsiębiorstwa.²

¹ M. Sierpińska, T. Jachna, *Ocena przedsiębiorstwa według standardów światowych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1997, s. 79.

² Z. Leszczyński, A. Skowronek – Mielczarek, *Analiza ekonomiczno – finansowa firmy*, Difin, Warszawa 2001, s. 91.

Ważnym czynnikiem jest w tym przypadku także sposób porównania obliczanych wskaźników na tle innych przedsiębiorstw. W tym celu istotnym z jednej strony jest porównanie ich z przedsiębiorstwami o podobnej strukturze a z drugiej strony dokonanie weryfikacji i konfrontacji uzyskanych wyników wewnątrz przedsiębiorstwa na przestrzeni kilku lat z uwzględnieniem parametrów planowanych i uzyskiwanych przy jednoczesnym odniesieniu do zmian koniunkturalnych. Pozwala to na skuteczną ocenę kierunków rozwojowych i ich dynamiki wzrostu. Odnosząc analizę wskaźnikową do oceny kondycji finansowej firmy wpływającej na jej rozwój i realizację jej celów strategicznych można zwrócić uwagę przykładowo na model analizy wskaźnikowej, tzw. model sześcioczynnikowej analizy dyskryminacji.

Niniejsza metoda agreguje sześć wskaźników, którym zostały przypisane odpowiednie wagi. Są one przedstawione w Tabelicy 1.

Tablica 1

RODZAJE WSKAŹNIKÓW I ICH WAGI W SZEŚCIOCZYNNIKOWEJ ANALIZIE DYSKRYMINACJI

Wskaźniki	Wagi
Y_1 = nadwyżki pieniężne roczne/zobowiązania	1,50
Y_2 = suma bilansowa/zobowiązania	0,08
Y_3 = roczny wynik finansowy przed opodatkowaniem/suma bilansowa	10,00
Y_4 = roczny wynik finansowy przed opodatkowaniem/roczne przychody	5,00
Y_5 = zapasy/roczne przychody	0,30
Y_6 = roczne przychody/suma bilansowa	0,10

Źródło: A. Stabyła, Zarządzanie strategiczne w teorii i praktyce firmy, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa – Kraków 2002, s. 359.

Syntetyczna ocena ważona D jest sumą iloczynów wskaźników (właściwych danej firmie) i wag. Interpretację wskaźnika D przedstawia Tablica 2.

Tablica 2

KWALIFIKACJA ZAGROŻENIA UPADŁOŚCIĄ WEDŁUG SZEŚCIOCZYNNIKOWEJ ANALIZY DYSKRYMINACJI

Przedziały wskaźnika D	Kwalifikacja kondycji finansowej firmy
$D < 0$	Firma zagrożona upadłością
$D = 0$	Firma bardzo słaba
$0 < D < 1$	Firma o średniej kondycji
$1 < D < 2$	Firma dobra
$D \geq 2$	Firma bardzo dobra

Źródło: A. Stabyła, Zarządzanie strategiczne w teorii i praktyce firmy, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa – Kraków 2002, s. 359.

Poprawnie przeprowadzona analiza wskaźnikowa może dać źródła wiedzy do podjęcia słuszných i właściwych decyzji biznesowych firmy. Poprzez jej systemowy charakter stopień szczelności uzyskiwanych danych może znacznie ograniczyć ilość popełnionych błędów strategicznych mających istotne znaczenie w dalszym funkcjonowaniu przedsiębiorstwa i jego rozwoju. Również jej ilościowy i jakościowy charakter może przyczynić się do podjęcia skutecznych działań zapobiegających zagrożeniom wobec występującej niepewności strategicznej. Pozwala ocenić stan faktyczny i poprzez obiektywną ocenę wykreować potencjały doskonalenia oraz siłę finansową przedsiębiorstwa.

Porady udzielili:

Marek Jabłoński, Adam Jabłoński – właściciele Firmy PW – Konsulting OTTIMA plus S. J., z Dąbrowy Górniczej, doradcy biznesowi, audytorzy TÜV CERT systemów zarządzania.